

nogenlunde fornuftige, betryggende Regler, kunne disse holde ud i meget lange Tider. Anderledes forholder det sig med den egentlige Straffelov, vore Begreber om, hvad der er Forbrydelse, og hvor meget disse Forbrydelser skulle takseres til. Deri foregaar meget stærke Forandringer efter Samfundets skiftende Tarv, og endnu mere gælder det ved Straffens Fuldbydelse, paa hvilket Omraade, som bekendt, den kriminalistiske Videnskab i vore Dage har gjort sine største Erobring. Jeg skal her kun understrege som en Begyndelse, at jeg anser Reglerne om Straffelovens Indhold og om Straffens Fuldbydelse, den Maade, hvorpaa man sonderer mellem Forbryderne, og derefter behandler dem, for nogles Vedkommende med Haab om Redning, for andres, hvor et saadant ikke kan næres, for at faa dem uskadeliggjorte, for langt de vigtigste og dem, der trænge maaske i langt højere Grad til Revision end den egentlige Straffeprocess. Imidlertid, vi vide alle, at der klæber store Ulemper ved den gældende Straffeprocess, og derfor er en Forandring betimelig og i høj Grad ønskelig, og vi ville alle gøre Ofre for at faa den. Vi vide alle, at der er Krav oppe om en Retsreform, men der er, som det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (Rasmusen) sagde forleden Dag, ikke Sikkerhed for, at det just er denne Retsreform, og specielt den Del af Retsreformen, som omhandler Nævningeinstitutionens Indførelse i dansk Ret, som man ønsker.

Vi maa undersøge, hvad det er for Ønsker der er oppe, for at vi kunne bedømme, hvorvidt Nævningeinstitutionen er nødvendig, vi maa undersøge for hvert enkelt Punkt, om Nævningeinstitutionen fyldestgør de Krav man stiller til Retsreformen. Først, naar man har gjort det, kan man bedømme, hvorvidt man overhovedet skal have Nævninger eller ikke. Nu ville nogle Medlemmer gaa ud fra, at den Omstændighed, at Grundloven paabyder Nævninger, gør, at vi ikke kunne gennemføre en Retsreform uden Nævninger. Der vil jeg sige, at Grundlovens Bud ikke er en Befaling i almindelig Forstand, den giver os selv Rettighed til at bestemme, paa hvilket Tidspunkt, Buddet skal ske Fyldest, og har vi ventet i 50 Aar, kan det næppe være grundlovstridigt, at vi vente 51 eller 52 eller til det Øjeblik, hvor vi ved en eventuel Revision ville tage Bestemmelsen ud af Grundloven. Endelig kunne vi jo umulig være bundne ved en svunden Generations Tankegang. For 50

Aar siden troede de ledende Mænd, særlig Juristerne, at Nævningeinstitutionen var den bedste Form for Udøvelsen af den dømmende Retspleje. Under Presset af den Tids Tankegang var det, de opstillede Regler. Nu ere 50 Aar gaaede og vi ere ingenlunde bundne ved vore Forgængeres Meninger. Som den store engelske Filosof Carlyle en Gang sagde: ingen Mand tror eller kan være forpligtet til at tro nøjagtig det samme, som hans Bedstefader troede. Nu ved jeg vel, at der fra Højres Side er to udmærkede Jurister, maaske Landets bedste, Geheimeraadere Goos og Nellesmann, som have lagt deres store Autoritet i Vægtsskaalen for Nævningeinstitutionen, men hvor stor en Vægt dette end kan have for mig, maa jeg dog tage i Betragtning, at disse Mænds Tid ligger et Par Generationer fra min, og den Generation, jeg hører til, maa have Lov til at danne sig sin egen Mening, idet ingen vil forlange, at Folk, der have overskredet 60 Aars Alderen, skulle lægge deres Livsanskuelse om, eller i det hele forandre deres Anskuelser om, hvorvidt det, som deres Generation mente, var det rigtige.

For at bedømme, hvor vidt Juryen er nødvendig, maa jeg tillade mig at gøre et Par Bemærkninger om dens Oprindelse. Ærede Medlemmer ville se deraf, at den Institution, vi tale om at indføre, ingenlunde opfylder de Betingelser, man oprindeligt stillede for denne Institution, og som gjorde, at den blev nødvendig. Juryen er, som bekendt, opstaaet ad 3 Veje. Den første kende De fra den gamle, danske Ret, hvorefter Bønderne kom sammen og udøvede dømmende og lovgivende Myndighed paa Tinge, saaledes som vi ogsaa kende det fra de islandske Sagaer og fra Forholdene her hjemme for et Par Hundrede Aar siden, hvor Bønderne dømte i visse Anliggender. Fremdeles var Nævningeinstitution et Privilegium. Da Enevælden bryder frem, og Kongen indsætter Dommere alle Vegne, erklærer Adel og Gejstlighed, at de ville kun dømmes af Ligemænd, der kende Sagen og kende Personernes Forhold bedre end Kongens Dommere. Saa er der endelig den 3die Vej, hvor vi kunne følge Institutionen, som den nu er i England. Det var oprindeligt saadan, at 12 gode Mænd havde Anklageretten, de anklagede Forbryderen, og idet de anklagede en Mand, svore de, at det var sandt, hvad de sagde. Derfor kaldtes de edsvorne, og det var en Selvfølge, at naar 12 gode Mænd under Eds Tilbud anklagede en Mand, betød det i Virkeligheden en Domfældelse.